

IV

(Tiedotteet)

EUROOPAN UNIONIN TOIMIELINTEN, ELINTEN, TOIMISTOJEN JA
VIRASTOJEN TIEDOTTEET

NEUVOSTO

Neuvoston päätelmät neuvoston suosituksen ”Taitojen parantaminen: uusia mahdollisuuksia aikuisille” täytäntöönpanosta

(2019/C 189/04)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

1. PALAUTTAA MIELEEN asian poliittisen taustan, joka on esitetty näiden päätelmien liitteessä, ja erityisesti seuraavat seikat:
 - a) Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin ensimmäisessä periaatteessa esitetty koulutuksen sosiaalinen ulottuvuus tarkoittaa, että jokaisella on oikeus laadukkaaseen ja osallistavaan yleissivistävään ja ammatilliseen koulutukseen ja elinikäiseen oppimiseen sellaisten taitojen ylläpitämiseksi ja hankkimiseksi, jotka mahdollistavat täysipainoisen osallistumisen yhteiskunnan toimintaan ja auttavat työmarkkinoille siirtymisessä ⁽¹⁾;
 - b) YK:n kestävän kehityksen tavoitteen 4 tarkoituksena on taata kaikille avoin, tasa-arvoinen ja laadukas koulutus sekä elinikäiset oppimismahdollisuudet. Kuten komission pohdinta-asiakirjassa ”Kohti kestävä Eurooppaa vuoteen 2030 mennessä” todetaan, ”kaikki muuttuu, ja muutos koskee kaikkia. Koulutus, tiede, teknologia, tutkimus ja innovointi ovat edellytyksiä sille, että EU:n talous saadaan YK:n kestävän kehityksen tavoitteiden mukaisesti kestävälle pohjalle.”;
 - c) neuvosto antoi 22. toukokuuta 2018 päätelmät eurooppalaista koulutusalueutta koskevan vision toteuttamisesta ⁽²⁾. Niissä neuvosto totesi, että eurooppalaisen koulutusalueen tulisi perustua elinikäisen oppimisen jatkuvaan, ja korosti, että eurooppalaisen koulutusalueen osana toteutettavien aloitteiden tulisi sisältää koko koulutusjärjestelmä, myös aikuiskoulutus ja ammatillinen koulutus;
 - d) Euroopan väestön ikääntyminen, pitkäikäisyyden lisääntyminen yhteiskunnassa ja tarve edistää sukupolvien välistä yhteistyötä, työmarkkinoiden yhä nopeammat muutokset, työnteon uudet muodot ja digitaaliteknologioiden yleistymisen arjessa kaikilla aloilla johtavat siihen, että uusien taitojen kysyntä ja tarve parantaa taitoja, tietoja ja osaamista kasvaa; tästä syystä on entistä kiireellisemmin tarjottava täydennys- tai uudelleen koulutusta kaikille niille, jotka eivät ole hankkineet perustaitoja tai tutkintoa, joka varmistaisi heidän työllistettävyytensä ja mahdollisuutensa aktiiviseen kansalaisuuteen;
 - e) työmarkkinoilla tällä hetkellä tapahtuvien suurten muutosten takia osallistava ja laadukas koulutus – jota on tarjolla kaikissa elämän vaiheissa – on entistäkin ratkaisevammassa asemassa, ja unionin on vastattava täydennys- ja uudelleen koulutuksen vaatimukseen, joka edellyttää strategisia lähestymistapoja elinikäiseen oppimiseen ja osaamisen kehittämiseen; joidenkin tietojen mukaan 54 prosenttia kaikista työntekijöistä tarvitsee jo vuonna 2022 huomattavaa täydennys- ja uudelleen koulutusta ⁽³⁾;

⁽¹⁾ Asiak. 13129/17.⁽²⁾ EUVL C 195, 7.6.2018, s. 7.⁽³⁾ Maailman talousfoorum: Future of Jobs report, 2018.

- f) unionissa eurooppalaisen koulutusyhteistyön 2020 (ET 2020) aikuiskoulutuksen tavoitetaso toteuttamisessa ei ole saavutettu edistystä viimeiseen vuosikymmeneen: vuonna 2017 10,9 prosenttia aikuisista oli hiljattain harjoittanut jonkinlaista oppimista, kun vuoden 2020 tavoitetasoksi on asetettu 15 prosenttia ⁽⁴⁾;
- g) talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson maakohtaisissa suosituksissa täydennys- ja uudelleen koulutus ja elinikäinen oppiminen on määritelty keskeiseksi haasteeksi, johon on tulevaisuudessa vastattava useassa eri jäsenvaltiossa;
- h) vuonna 2017 61 miljoonaa unionin 25–64-vuotiaista aikuisista oli päättänyt virallisen koulutuksensa ennen toisen asteen opintojen suorittamista loppuun ⁽⁵⁾; samalla yleissivistävän ja ammatillisen koulutuksen keskeyttävien osuus oli vuonna 2017 10,6 prosenttia ja on nyt miltei vuoden 2020 tavoitteessa, joka on alle 10 prosenttia, vaikka luvuissa on suurta vaihtelua maiden välillä; 43 prosentilla unionin väestöstä on riittämättömät digitaaliset taidot ja 17 prosentilta ne puuttuvat kokonaan ⁽⁶⁾; ja suunnilleen 20 prosentilla OECD:n aikuisten osaamistutkimuksessa (PIAAC) ⁽⁷⁾ mukana olevien maiden aikuisväestöstä on vaikeuksia perustaidoissa, kuten luku- ja laskutaidossa. Siksi näille aikuisille tarkoitettuun opetustarjontaan on kiinnitettävä kiireellisesti huomiota;
- i) kaikkiin ei voi soveltaa yhtä ja samaa mallia; työllisillä, työttömällä ja työvoiman ulkopuolella olevilla henkilöillä ja monilla eri alaryhmillä on kaikilla omia erityistarpeitaan; unionissa laillisesti oleskelevien maahanmuuttajien ja pakolaisten taitojen ja osaamisen arvioiminen ja validointi sekä näille henkilöille suunnattu täydennys- ja uudelleen koulutus nopeuttaa heidän siirtymistään työmarkkinoille ja sujuvaa kotoutumistaan uusiin yhteisöihin;
- j) investoinneilla täydennys- ja uudelleen koulutukseen voi olla suuri taloudellinen vaikutus sekä vaikutuksia tuotavuuden kasvuun ja talouskasvuun: taitavampi ja pätevämpi väestö, joka voi lisätä innovointeja ja teknologista edistystä ⁽⁸⁾; verotulojen kasvu ja julkisten menojen väheneminen, joka johtuu ihmisten terveyden parantumisesta, yhteiskunnallisesta ja kansalaisosallistumisesta sekä rikollisuuden vähenemisestä ⁽⁹⁾;
- k) Yksilön osalta täydennys- ja uudelleen koulutus voi parantaa työllistettävyyttä, lisätä ansioita, parantaa terveyttä ja hyvinvointia, edistää aktiivisempaa kansalaisuutta ja sosiaalista osallisuutta. Yksilön ja työnantajien saattaa kuitenkin olla vaikeaa tunnistaa näitä vaikutuksia, jolloin ne eivät investoi tarpeeksi täydennys- ja uudelleen koulutukseen, minkä takia olisi tarjottava oikeanlaisia kannustimia, joilla lisätään tietoisuutta ja kannustetaan osallistumaan täydennyskoulutukseen;
- l) tätä taustaa vasten neuvosto hyväksyi 19. joulukuuta 2016 suosituksen taitojen parantamisesta: uusia mahdollisuuksia aikuisille, jäljempänä 'suositus' ⁽¹⁰⁾, jossa kehoitetaan soveltamaan strategista ja koordinoitua lähestymistapaa yhteisten oppimismahdollisuuksien tarjoamiseen unionin 61 miljoonalle ⁽¹¹⁾ matalan taito- ja/tai koulutustason aikuiselle ja jonka tarkoituksena on auttaa sellaisia aikuisia, joiden taitojen ja tutkintojen taso on matala, parantamaan perustaitojaan eli luku- ja kirjoitustaitoa, laskutaitoa ja digitaalisia taitoja ja/tai hankkimaan laajempia taitoja, tietoja ja osaamista ja paremman pätevyystason;
- m) taitojen parantamisesta annetussa suosituksessa suositellaan, että jäsenvaltiot tarjoaisivat matalan taito- ja/tai koulutustason aikuisille mahdollisuuksia parantaa taitojaan helposti saatavilla olevan polun kautta, joka koostuu kolmesta vaiheesta: taitojen arviointi, jotta voidaan määrittää olemassa olevat taidot ja taitojen parantamistarpeet; räätälöity koulutus- ja mentorointipalvelujen tarjonta, jonka avulla osallistujat voivat päivittää taitojaan ja korjata puutteita osaamisessaan; sekä mahdollisuus validoida ja tunnustaa hankitut taidot, tiedot ja osaaminen, jotta henkilöt voivat saada tutkinnon tai työllistystä.

⁽⁴⁾ Työvoimatutkimus, 2018.

⁽⁵⁾ Työvoimatutkimus, 2018.

⁽⁶⁾ Digital Inclusion and Skills Report, Euroopan komissio, vuoden 2017 tiedot.

⁽⁷⁾ Itävalta, Belgia (FL), Tšekki, Saksa, Tanska, Viro, Kreikka, Espanja, Suomi, Ranska, Irlanti, Italia, Liettua, Alankomaat, Puola, Ruotsi, Slovenia, Slovakia, Yhdistynyt kuningaskunta ja Unkari.

⁽⁸⁾ OECD, PIAAC, 2016.

⁽⁹⁾ Skills Matter, OECD, 2016.

⁽¹⁰⁾ EUVL C 484, 24.12.2016, s. 1.

⁽¹¹⁾ Vuonna 2017 61,3 miljoonalla ihmisellä 25–64-vuotiaista väestöstä oli enintään ylemmän perusasteen tutkinto (Eurostat, työvoimatutkimus, 2018). Vuonna 2012, jolloin PIAAC-tietoja kerättiin, enintään ylemmän perusasteen tutkinto oli työvoimatutkimuksen tietojen mukaan 70 miljoonalla 25–64-vuotiaista. Luku on sittemmin pienentynyt joka vuosi, erityisesti seuraavista syistä: a) 25 vuotta täyttävien henkilöiden koulutustaso on korkeampi, sillä monet nuoret suorittavat toisen asteen koulutuksen tai vastaavan, ja b) eläkeikäisten ihmisten koulutustaso on yleensä matalampi lukuun ottamatta joitakin Itä-Euroopan maita.

2. PANEE MERKILLE täytäntöönpanotoimien kartoittamista koskevan komission yksiköiden valmisteluasiakirjan ⁽¹²⁾, joka on julkaistu suosituksen säännösten mukaisesti.
3. PANEE MERKILLE saavutetun edistyksen ja erityisesti seuraavaa:
 - a) joissakin jäsenvaltioissa suosituksen hyväksyminen on toiminut herätteenä kansalliselle keskustelulle ja olemassa olevien ohjelmien kriittiselle arvioinnille;
 - b) jotkin jäsenvaltiot ovat käynnistämässä uusia poliittisia ohjelmia, joilla tuetaan aikuisväestön täydennys- ja uudelleen koulutusta suosituksen tavoitteiden mukaisesti;
 - c) vaikka suurin osa ilmoitetuista toimenpiteistä koskee työttömiä aikuisia, joissakin jäsenvaltioissa keskitytään myös tukemaan työssäkäyviä matalan taitotason työntekijöitä, jotka edustavat merkittävää osaa kohderyhmästä;
 - d) monet jäsenvaltiot käyttävät hyväkseen unionin ohjelmista saatavaa tukea sen eri muodoissa.
4. KOROSTAA olevansa sitoutunut suosituksessa esitettyyn tavoitteeseen ja KEHOTAA jäsenvaltioita suosituksen perusteella ja kansallisen lainsäädännön, kansallisten olosuhteiden ja käytettävissä olevien resurssien mukaisesti sekä läheisessä yhteistyössä työmarkkinaosapuolten ja koulutuksen tarjoajien kanssa mahdollisuuksien mukaan
 - a) ottamaan käyttöön kestäviä pitkän aikavälin toimenpiteitä aikuisten täydennys- ja uudelleen koulutusta varten osana laajempaa strategista lähestymistapaa elinikäiseen osaamisen kehittämiseen;
 - b) ottamaan käyttöön yhdenmukaisen strategisen lähestymistavan, joka koskee perustaitojen opetusta aikuisille, joiden taito- ja/tai koulutustaso on matala, ja perustuu kaikkien asiaankuuluvien toimijoiden väliseen koordinoituihin ja kumppanuuksiin osana kokonaisvaltaisia osaamisstrategioita tai toimintasuunnitelmia;
 - c) edistämään kumppanuuksia, joissa sovelletaan kokonaisvaltaista lähestymistapaa ja otetaan mukaan asiaankuuluvat toimijat, myös työmarkkinaosapuolet eri politiikan aloilta (sosiaali-, työllisyys- ja koulutusala), jotta perustaitojen opetus voidaan sisällyttää muihin palveluihin, joita kohdennetaan aikuisille, joiden taito- ja/tai koulutustaso on matala;
 - d) lisäämään työnantajien ja erityisesti pk-yritysten tietoisuutta täydennys- ja uudelleen koulutuksen merkityksestä sekä aikuisten osaamisen kehittämiseen käytettävissä olevista tukimekanismeista ja kannustamaan niitä edistämään ja tarjoamaan koulutusmahdollisuuksia työntekijöilleen;
 - e) keskittymään opetustarjonnassa erityisesti siihen, että autetaan edunsaajia hankkimaan vähintään kolmen perustaidon eli luku- ja kirjoitustaidon, laskutaidon ja digitaalisten taitojen vähimmäistaso sekä muita keskeisiä taitoja, jotka ovat olennaisia aktiiviselle osallistumiselle kestäväan yhteiskuntaan ja kestäväan työllisyyden saavuttamiseksi;
 - f) varmistamaan tarvittaessa, että tällainen opetustarjonta sisältää kolme vaihetta: taitojen arviointi, räätälöity ja joustava koulustarjonta sekä taitojen, tietojen ja osaamisen validointi ja tunnustaminen;
 - g) tarjoamaan oppimismahdollisuuksia, jotka on taitojen arvioinnin perusteella räätälöity erityisesti edunsaajien yksilöllisiin oppimistarpeisiin ja jotka perustuvat tietoon työmarkkinoiden tarjoamista mahdollisuuksista;
 - h) tarjoamaan tiedotus-, ohjaus- ja tukitoimenpiteitä sekä kannustimia, jotta varmistetaan aloitteen onnistunut toteuttaminen;
 - i) harkitsemaan synergioiden kehittämistä tehokkaiden politiikkojen ja toimien välillä, kun näiden tarkoituksena on vähentää koulunkäynnin keskeyttämistä ja pienentää sellaisten aikuisten osuutta, joiden taito- ja/tai koulutustaso on matala, esimerkiksi nuorisotakuuseen ja taitojen parantamisen polkuun kuuluvien toimien välillä;
 - j) arvioimaan, miten niiden toimet ovat vaikuttaneet kohderyhmän edistymiseen suosituksessa tarkoitettujen taitojen hankkimisessa ja tutkintojen suorittamisessa.

⁽¹²⁾ "Neuvoston suositus taitojen parantamisesta: uusia mahdollisuuksia aikuisille – Täytäntöönpanotoimien kartoittaminen" SWD(2019) 89 final.

5. KEHOTTA komissiota

- a) tukemaan edelleen taitojen parantamista koskevan suosituksen täytäntöönpanoa muun muassa jäsenvaltioiden ja asiaankuuluvien sidosryhmien keskinäisen oppimisen kautta ja laatimalla kohdennettuja ehdotuspyyntöjä, joissa keskitytään erityisesti jäsenvaltioiden avustamiseen, jotta ne voivat puuttua tilannekatsauksessa määritettyihin haasteisiin ja tutkia mahdollisuutta antaa aikuiskoulutuksen kansallisille koordinaattoreille vahvempi ja innovatiivinen rooli;
 - b) helpottamaan monialaista yhteistyötä ja koordinointia Euroopan tasolla luomalla yhteyksiä muihin aloitteisiin ja unionin rahoitusohjelmien kautta sekä edistämään hyvien käytäntöjen vaihtamista järjestämällä keskinäisen oppimisen tapahtumia ja hyödyntämällä aikuiskoulutuksen eurooppalaisen foorumin (EPALE) ja/tai Europassin kaltaisia välineitä;
 - c) ottamaan huomioon toimintapolitiikkaehdotuksia laatiessaan, myös vuoden 2020 jälkeistä yhteistyökehystä varten, myös aikuisoppimisen pitkän aikavälin haasteen ja aikuiset, joiden taidot ja tutkinnot ovat vanhentuneita tai tasoltaan matalia ja joiden olisi saatava mahdollisuus päästä taitojen parantamisen polulle;
 - d) tekemään yhteistyötä unionin elinten (Cedefop, ETF) ja kansainvälisten järjestöjen, kuten OECD:n, YK:n tai Unescon kanssa, ja hyödyntämään niiden asiantuntemusta, jotta voidaan vastata täydennys- ja uudelleen koulutuksen haasteeseen, muun muassa tekemällä asiaan liittyviä tutkimuksia ja analyyseja aikuisten oppimisesta ja taitojen arvioinneista (esim. PIAAC).
-

LIITE

Poliittinen tausta

1. Komission suositus 2008/867/EY, annettu 3 päivänä lokakuuta 2008, työmarkkinoilta syrjäytyneiden aktiivisen osallisuuden edistämisestä ⁽¹⁾
2. Neuvoston ja neuvostossa kokoontuneiden jäsenvaltioiden hallitusten edustajien päätöslauselma, annettu 21 päivänä marraskuuta 2008 – ”Elinikäisen ohjauksen parempi sisällyttäminen elinikäisen oppimisen strategioihin” ⁽²⁾
3. Neuvoston suositus, annettu 28 päivänä kesäkuuta 2011, koulunkäynnin keskeyttämisen vähentämiseen tähtäävistä politiikoista ⁽³⁾
4. Neuvoston päätöslauselma uudistetusta eurooppalaisesta aikuiskoulutusohjelmasta ⁽⁴⁾
5. Neuvoston suositus, annettu 20 päivänä joulukuuta 2012, epävirallisen ja arkioppimisen validoinnista ⁽⁵⁾
6. Neuvoston suositus, annettu 22 päivänä huhtikuuta 2013, nuorisotakuun perustamisesta ⁽⁶⁾
7. Neuvoston ja komission yhteinen vuoden 2015 raportti eurooppalaisen koulutusyhteistyön strategisten puitteiden (ET 2020) täytäntöönpanosta ⁽⁷⁾
8. Neuvoston suositus, annettu 15 päivänä helmikuuta 2016, pitkäaikaistyöttömien integroitumisesta työmarkkinoille ⁽⁸⁾
9. Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle – Uusi osaamisohjelma Euroopalle: Vahvistetaan yhdessä inhimillistä pääomaa, työllistettävyyttä ja kilpailukykyä, annettu 10. kesäkuuta 2016
10. Neuvoston suositus, annettu 19 päivänä joulukuuta 2016, taitojen parantamisesta: uusia mahdollisuuksia aikuisille ⁽⁹⁾
11. Neuvoston suositus, annettu 22 päivänä toukokuuta 2017, eurooppalaisesta tutkintojen viitekehyksestä elinikäisen oppimisen edistämiseksi ja eurooppalaisen tutkintojen viitekehyksen perustamisesta elinikäisen oppimisen edistämiseksi 23 päivänä huhtikuuta 2008 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston suosituksen kumoamisesta ⁽¹⁰⁾
12. Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös (EU) 2018/646, annettu 18 päivänä huhtikuuta 2018, yhteisistä puitteista parempien palvelujen tarjoamiseksi taitojen ja tutkintojen alalla (Europass) ja päätöksen N:o 2241/2004/EY kumoamisesta ⁽¹¹⁾
13. Neuvoston suositus, annettu 22 päivänä toukokuuta 2018, elinikäisen oppimisen avaintaidoista ⁽¹²⁾
14. Neuvoston päätelmät eurooppalaista koulutusalueetta koskevan vision toteuttamisesta ⁽¹³⁾.

⁽¹⁾ EUVL L 307, 18.11.2008, p. 11.

⁽²⁾ EUVL C 319, 13.12.2008, p. 4.

⁽³⁾ EUVL C 191, 1.7.2011, s. 1.

⁽⁴⁾ EUVL C 372, 20.12.2011, s. 1.

⁽⁵⁾ EUVL C 398, 22.12.2012, s. 1.

⁽⁶⁾ EUVL C 120, 26.4.2013, s. 1.

⁽⁷⁾ EUVL C 417, 15.12.2015, s. 25.

⁽⁸⁾ EUVL C 67, 20.2.2016, s. 1.

⁽⁹⁾ EUVL C 484, 24.12.2016, s. 1.

⁽¹⁰⁾ EUVL C 189, 15.6.2017, s. 15.

⁽¹¹⁾ EUVL L 112, 2.5.2018, s. 42.

⁽¹²⁾ EUVL C 189, 4.6.2018, s. 1.

⁽¹³⁾ EUVL C 195, 7.6.2018, s. 7.